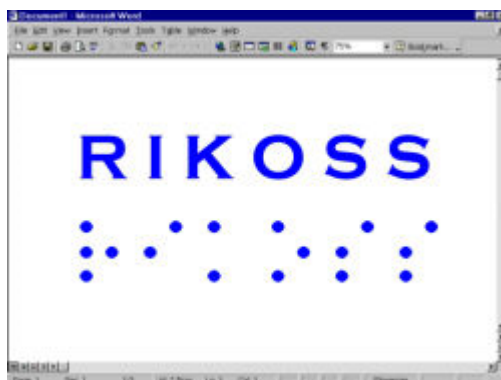

Letnik 2, številka 2 / (junij) 2003, ISSN 1854-4096

[Zveza društev slepih in slabovidnih Slovenije](#)

Odgovorni in tehnični urednik, Marino Kačič

Naročnikov v elektronski in zvočni obliki: 731

=====

Opozorilo: Avtorji prispevkov so sami odgovorni za svoja stališča!

[Domov](#) [Uredništvo](#) [Naročite se na brezplačen e-Rikoss](#)

KAZALO

0. Novosti v tej številki

1. PREDSTAVITEV SLEPIH/SLABOVIDNIH: Rok Janežič

2. LETO INVALIDOV: Slepi/slabovidni in svetovno prvenstvo jadralnih padalcev

3. LETO INVALIDOV: Trdi pristanek - osebna izkušnja

4. PREDSTAVITEV IZDELKA: MPO - Mobile Phone Organizer

5. PREDSTAVITEV IZDELKA: BRAILLINO – prenosni telefon in organizator z govorom

6. POROČILO IN IZKUŠNJE: Računalniški tečaj za slepe/slabovidne – Izola 2003

7. ZA VSAKDAN: Igre za slepe in slabovidne ljudi 2. del

8. NOVICE: **Spletna stran za zmenke, Po kom se imenuje mesto Rim, Vozilo na svetlobo, Zvečilni gumi afrodizjak, DDV tudi na internetu, SLO portal za košarkaše**

NOVOSTI – Začenjamo z rubriko PREDSTAVITEV IZDELKOV, kjer bodo predstavljeni tehnični izdelki in naprave, ki bi utegnili biti zanimivi in uporabni za slepe in slabovidne. Vabimo predstavnike, prodajalce ali lastnike, da jih predstavite! Letos je leto invalidov. Temu sta v tej številki posvečena dva članka – oba sta povezana z letenjem. Kaj pa ima to zveze s slepimi/slabovidnimi boste rekli? Preberite! Mogoče boste presenečeni.

[Na kazalo](#)

PREDSTAVITEV SLEPIH/SLABOVIDNIH: Rok Janežič

Računalnik – nepogrešljiv pripomoček slepega študenta

V članku bom na kratko spregovoril o uporabi računalnika in prilagojene programske opreme za slepe pri mojem študiju. Študiram slovenščino in zgodovino, torej vedi, s katerima naj ne bi imel računalnik nobene zveze. Vendar to še zdaleč ni tako. Že po nekaj mesecih študija sem ugotovil, da si brez prenosnega računalnika, ki je moj nepogrešljivi spremljevalec na vsakem predavanju, študija ne morem več predstavljati. Z uporabo prenosnika je bil avtomatsko rešen tudi problem pisnih izpitov, ki jih, predvsem na slovenščini, ne bi bilo mogoče ekvivalentno nadomestiti z ustinimi. Prav mi pride tudi elektronska pošta, saj po tej poti od profesorjev in asistentov dobim študijsko gradivo, ki ga imajo v elektronski obliki (v Wordovih dokumentih).

Do tukaj se še vse lepo sliši. Težave se pričnejo pri uporabi različnih programov, ki so dostopni na zgoščenkah. Problem je v tem, da so slepim dostopni tekstovni podatki »posejani« med različne sličice, za katere slep uporabnik pač ne more vedeti, kaj predstavljajo. Še najmanj težav imam pri delu s Slovarjem slovenskega knjižnega

jezika na zgoščenki. Nasprotno pa se je izkazalo, da je delo s cd-jem Enciklopedije Britance nemogoče. Jaws mi še omogoči, da v iskalno polje vpišem ključne besede, si ogledam seznam zadetkov (člankov, ki ustrezajo vpisanim ključnim besedam) in da pridem v željni članek. Ko pa želim klikniti na gumb »naprej«, ga z brajevo vrstico in zvokom ne morem najti, saj je v obliki ikone, torej je grafični podatek, ki ga Jaws ne zazna. Podobne izkušnje imam z večino cd-ji, ki so mi prišli v roke.

Razlogi za te težave, katerih končni rezultat je ponavadi nedelo z določenim programom, so verjetno različni. Sam sem sicer vse prej kot strokovnjak na področju računalništva in informatike, vendar predvidevam, da vsak programer naredi program po svoje, se pravi, da ni standardiziranega načina, ki bi proizvajalcem programske opreme za slepe omogočil, da bi ta problem dolgoročno ustrezno rešili. Poleg tega smo slepi precej maloštevilna in posledično – ne bojmo se besede – marginalna populacija, tako da programerji na nas niti ne pomislijo; za videče uporabnike pa je seveda najlažje klikati na ikone, saj je to najhitrejši in najrazumljivejši način tudi za najbolj neukega uporabnika.

Neuspeh pri delu z raznovrstnimi uporabniškimi programi pa je – da ne bom krivil le drugih – tudi posledica mojega pomanjkljivega znanja. Nikoli se namreč nisem poglobljeno ukvarjal z Jawsom in zato še zdaleč ne poznam vseh njegovih funkcij in tako tudi možnosti, ki mi jih uporaba le-teh odpira. Nekatere težave v zvezi z grafiko se da menda rešiti z Jawsovo funkcijo Graphic labelar, a v mojih primerih to ni delovalo. V zvezi s potrebnim znanjem za delo z računalnikom bi opozoril na računalniške tečaje za slepe, ki sicer občasno so, vendar si ne zaslužijo imena nadaljevalni.

Morda se zdi čudno, da se v tem prispevku nisem podrobneje razpisal o Internetu. Uporabljam ga le toliko, kolikor ga nujno potrebujem. Iščem le tekstovne datoteke (razne brezplačno dostopne članke in knjige) iz področja humanistike. Vedno bolj pa mi pride prav tudi zaradi številnih informacij, ki jih lahko na ta način dobim. Ker se

zapletenejših iskanj izogibam, mi moja programska oprema (Jaws) v tem pogledu zadošča.

[Na kazalo](#)

LETO INVALIDOV: Slep/slabetvidni in svetovno prvenstvo jadralnih padalcev
Marino Kačič

Glede na to, da smo v letu invalidov smo v uredništvu Rikoss pristopili na svojevsten način k obeležitvi tega dogodka!

Od 3. do 10. avgusta 2003 bo v Lijaku pri novi gorici svetovno prvenstvo v natančnem pristajanju z jadralnimi padali. CuBiST institut www.cubistinstitute.org skrbi za organizacijsko promocijske aktivnosti tega prvenstva. Med drugim želijo letenje približati javnosti. Glede na to, da smo v letu invalidov, je uredništvo revije Rikoss pristopilo k sodelovanju z namenom promocije slepih/slabetvidnih. Tako lahko na svojevsten način obeležimo leto invalidov in hkrati nekaj dobimo zase. Vse kar moramo storiti je napisati svoje predstave ali morebitne izkušnje o letenju. Izjave, imena in starost bodo napisane na uradni spletni strani svetovnega padalskega prvenstva www.lijak2003.com. Prvim petim slepim, ki bodo napisali take misli, organizator omogoča nagrado - brezplačen let z jadralnim padalom.

O svetovnem padalskem prvenstvu in nagradni igri si lahko več preberete na spletni strani: www.lijak2003.com Kjer bodo napisane tudi izjave in opis kaj delajo slepi, s čim se ukvarjajo ipd. Ko bodo nagrajenci skočili in napisali svoje vtise o letenju, jih boste prav tako lahko prebrali na tej spletni strani.

Svoje mesto na spletu si zagotovimo z odgovorom na vprašanje: "Kaj misliš, kakšen občutek je biti tam zgoraj?"

Primer iz ankete: Po moje bi se usral v hlače! Simon, 37

V akciji lahko sodelujejo slepi ter videči. Na koncu bodo 5 videčim in 5 slepim/slabovidnim (močno slabovidnim / druga kategorija) omogočili brezplačen let z jadralnim padalom v tandemu. Nagrado dobi prvih pet, ki odgovori na zgornje vprašanje. K temu naj doda še ime in priimek, starost in stopnjo ostanka vida. Vsi ostali bodo s svojimi izjavami vključeni v promocijo svetovnega jadralno-padalnega prvenstva.

Kratko izjavo ali svojo misel pošljite na e-naslov: info@cubistinstitute.org

Veliko sreče!

Uredništvo Rikoss

[Na kazalo](#)

LETO INVALIDOV: **Trdi pristanek - osebna izkušnja**
Tibor Kuronja

Bilo je leto 1969, proti koncu meseca junija sem se, kot veliko drugih mojih vrstnikov odpravil proti Somboru. Morali smo pač odslužiti svojo državljansko dolžnost, namreč služenje vojaškega roka. Tako sem se znašel v Somboru, kjer je bilo letališče in tudi center za usposabljanje raznih služb za vojno letalstvo. Dodelili so me v enoto za letalske mehanike, ker sem že pred tem imel tehnično izobrazbo. Tako se je začelo poleg spoznavanja vojaških veščin še spoznavanje raznih tipov letal in drugo potrebno znanje za poklic letalski mehanik. Veliko časa smo prebili v učilnicah in kabinetih, ki so bili že takrat zelo dobro opremljeni z vsemi potrebnimi učili za tovrstno usposabljanje. V centru sem preživel okrog štiri mesece, potem pa sem odšel v Zemunik pri Zadru, kjer je bila Letalska akademija za šolanje pilotov.

Pristal sem v 105 letalskem polku, kateri je bil zadolžen za šolanje mladih pilotov. Sestavljen je bil iz dveh eskadril, imeli pa so letala Galeb in to večinoma take z dvojnimi kabinami za učenje pilotov. Na začetku nas niso še vključili v te enote

ampak je bilo potrebno spet najprej usposabljanje za ta tip aviona. Kar nekaj mesecev smo spet preživali v učilnicah, kjer so bili ti avioni predstavljeni do vsake podrobnosti. Imeli smo vsak še tako majhen del tega Galeba v preseku tako, da smo se s tem spoznali res do podrobnosti. To šolanje je spet trajalo kar nekaj mesecev in na koncu so sledili izpiti, kjer so ugotavljali ali smo sposobni za delo v borbenih formacijah tega polka. To šolanje in preizkus znanja sem uspešno opravil in tako sem prišel v drugo eskadrilo tega polka, kot prvi letalski mehanik na Galebu. To pomeni, da sem bil zadolžen za letalo za katerega sem moral skrbeti, podpisovati formularje o izpravnosti letala in skratka skrbeti, da je bil ta avion stalno pripravljen za letenje.

Tako se je začelo moje življenje med letalci. Tu so bile različne tehnične službe in seveda piloti. Bilo je zelo zanimivo in seveda tudi odgovorno delo. Vsak dan se je nekaj dogajalo, stalno je v zraku nekaj hrumelo. Spominjam se časa, ko smo imeli nočno letenje to je še posebej odgovorno in zanimivo delo.

Rad se spominjam tudi Akro skupine, ki je na tem letališču delovala poleg naših eskadril. To je bila skupina letal, ki je izvajala različne akrobacije in je veliko nastopala na različnih letalskih prireditvah. Letenje sem vzel ljubil in želel sem si, da bi vsaj enkrat tudi z enim od teh Galebov poletel. Seveda ne sam temveč skupaj z pilotom v drugi kabini. To zadovoljstvo, da je res lahko poletel z avionom je od naših vojakov doživel le eden. Bil je to Tomasovič, ki je že pred vojsko imel pilotsko dovoljenje športnega pilota. Ostali pa smo se morali zadovoljiti z letenjem z letalom Douglas in drugimi transportnimi ali potniškimi letali. Spominjam se, ko je naš polk leta 1970 sodeloval na veliki paradi ob dnevu osvoboditve. Takrat smo se vsi preselili za mesec dni v Batajnico in tam vadili. Na sami paradi pa je sodelovalo čez 40 naših Galebov. Letele so tri dvanajsterke. Po končani paradi smo se spet vrnili v svojo matično bazo v Zemuniku.

Prišel je čas, ko sem odslužil vojaški rok in se zopet vrnil v domači kraj. Ob odhodu iz vojske sem dobil čin Vodnika, kar je pomenilo, da sem bil v civilstvu rezervni oficir. Doma pa nisem pozabil na avione. V vojski sem pridobil kar veliko tehničnega znanja in izkušenj okrog tehničnega delovanja avionov. Imel pa sem tudi nekaj, čeprav le teoretičnih znanj o letenju.

V našem kraju že dolga leta deluje Aero klub in tako sem se leta 1971 tudi sam vključil v njegovo delovanje. Takrat je ravno izšel razpis za jadralne pilote. Prijavil sem se za tečaj jadralnega pilota in padalca. Pridobljeno znanje v vojaškem letalstvu sem sedaj lahko s pridom uporabil doma. Spet se je začelo šolanje vendar zdaj malo drugače. Učili smo se o sili vzgona, termični konvekciji, meteorologiji, navigaciji in še kaj. Zlagali smo padala, bilo pa je še potrebno opraviti marsikaj na letališču. Tako sem kar veliko časa preživel z ostalimi člani kluba na letališču. Takrat ni bilo tako, kot danes, da prideš na letališče določeno uslugo plačaš, jo izvedeš in greš domov. Imeli smo vse brezplačno smo pa za to skoraj ves prosti čas preživali na letališču. A bilo je

lepo in rad se spominjam tistih časov. Naša skupina je šolanje uspešno opravila in začeli smo leteti z "jadrilico" Blanik.

Znano je, da so v letalstvu zelo strogi predpisi in kriteriji. Letalci morajo med drugim tudi vsako leto opraviti zdravniški pregled in dobiti potrdilo, da so sposobni za ta šport. Zdravstvena komisija za naše področje je takrat bila v Čakovcu. Še danes se spominjam, da ji je predsedoval nek Dr. Gazarij. Leta 1972 sem tudi jaz prišel pred to komisijo. Počutil sem se zdravega, vozil sem avtomobil. Na komisiji pa so ugotovili, da na desno oko slabše vidim. Nisem več sposoben za letenje, so rekli. Še danes mi odzvanjajo v ušesih njegove ne preveč prijazne besede: »"Ti komaj hodiš po zemlji, kako bi pa letel!"

Moja pot letalca se je tako končala skoraj že na začetku. Bil sem zelo razočaran. Vendar se z glavo ne da skozi zid in se je potrebno z dejstvi sprijazniti. Sedaj skoraj po 30 letih sem pilotsko palico zamenjal z belo palico za slepe! Vsako dnevno pa poslušam v zraku letala, zmaje in druga plovila. Čeprav ne vidim mi oči kar same uhajajo v zrak. Z mislimi sledim letalu, predstavljam si kaj se dogaja nad menoj, kakšne figure izvaja pilot.

Od teh dogodkov je minilo že kar nekaj časa, a k temu pisanju me je vzpodbudilo obvestilo ob letu invalidov in sodelovanje pri projektu letenja slepih/slabovidnih z jadralnimi padali. Namesto dveh stavkov, ki naj bi jih napisali sem jaz opisal svoje izkušnje!

[Na kazalo](#)

PREDSTAVITEV IZDELKA: **MPO - Mobile Phone Organizer**

Naprava tretje generacije za slepe

MPO, Mobile Phone Organizer je prvi aparat, s katerim lahko slepi dostopajo do informacij na način, ki se videčim zdi samoumeven

Letošnjo pomlad je bil predstavljen nov inovativen pripomoček, narejen posebej za slepe. MPO (Mobile Phone Organizer), kakor ga je proizvajalec, nizozemska družba ALVA poimenovala, ima integriran prenosni (celularni) telefon in elektronski osebni organizator. Namenjen je prvenstveno tistim slepim, ki nimajo osebnega računalnika, ne želijo pa biti izključeni iz elektronskega sveta oz. e-družbe. Nov aparat s svojo funkcionalnostjo omogoča slepim dostop do pridobitev informacijsko-telekomunikacijske tehnologije (ITK).

Aparat spominja na večjo čokolado popularne blagovne znamke, tudi barve je podobne, le debelejši je in znatno robustnejši. S tem je proizvajalec poskrbel za čvrsto ohišje in zaščito pred mehanskimi in drugimi zunanjimi vplivi. MPO lahko prenašate v torbici, nahrbtniku ali kovčku.

MPO je prvi aparat, s katerim lahko slepi dostopajo do informacij na način, ki se videčim zdi samoumeven. Slepim si podatke zapisuje preko Braillove tipkovnice, bere jih s pomočjo Braillovih celic ali posluša ob podpori sintetizatorja govora. Ko bo avgusta aparat možno kupiti, bo omenjena podpora za angleški, nemški in francoski jezik. MPO ima mikrofona, slušalke in USB priključek za prenos podatkov.

Operacijski sistem MS Windows CE in osebno informacijsko središče Outlook nudita možnost beleženja informacij, načrtovanja opravil, opozarjanja na obveznosti in izvajanja računskih operacij. Integriran GSM telefon omogoča tudi izmenjavo SMS sporočil. Na voljo bo programska oprema za dodatne funkcionalnosti: branje elektronske pošte, iskanje informacij na internetu, predvajanje MP3 datotek, čitalec e-knjig in uporaba globalnega pozicijskega sistema GPS. Aparat ima 64 MB spomina in izmenljiv trdi disk (FLASH CARD).

Priporočena prodajna cena aparata v Evropski uniji: 3.950 EUR (v ceni ni vključen DDV).

Za MPO iščemo slovensko ime. **Najizvirnejši in najboljši predlog bo nagrajen z majico in etuijem za zgoščenke z Alvinim logotipom. Razpis/nagradna igra traja do 1. septembra 2003.**

Več informacij dobite pri Spinu d.o.o.:
Telefon: 05 335-2812

Epošta: lilijanab@spin.si
<http://www.spin.si/www/razno/alva/mpo.asp>

[Na kazalo](#)

**PREDSTAVITEV IZDELKA: BRAILLINO – prenosni telefon in organizator z
govorom**

Naprava tretje generacije za slepe ter za slabovidne

**Braillino v kombinaciji z Nokia Communicator pomeni za
slepe/slabovidne imeti prihodnost v svojih rokah**

Braillino je zadnja stopnja braievega notesnika. Z enim klikom se vaša Nokia communicator lahko preko docking station-a poveže na Braillino. Tako imate v eni kombinaciji povezano skoraj vse kar omogoča sodobna informacijska tehnologija: računalnik, brajev zaslon z notesnikom, govoreči prenosni telefon s funkcijami dostopa do interneta, MS Office programov, SMS so, koledarja, telefonskega imenika ipd. Slepí in slabovidni imate sedaj končno dostop v telefonu Nokia communicator.

Celotna HandyTechova rešitev za slepe obsega Braillino + Dockingstation + programsko opremo Talks & Braille ter Nokia communicator, ki ga kupite posebej po vaših cenovnih možnostih. Telefon in brajeva vrstica nista integrirana v enotni napravi iz dveh razlogov: prvi je ohranjanje vrednosti naprave, saj bi sicer zaradi hitrega razvoja oprema zastarela. Drugi razlog je omogočiti slabovidnim ljudem, da lahko uporabljajo preko govora prenosni telefon in organizator Nokia Communicator.

1. Braillino je brajev zaslon in beležka (notetaker). Priklopimo ga lahko tudi kot brajev zaslon (vrstico) na računalnik in uporabljamo s programsko opremo Jaws ipd..

Funkcionalnost Braillina:

- mini prenosni brajev zaslon z 20 celicami z možnostjo priklopa telefona Nokia Communicator.
- uporablja se lahko samostojno kot prenosna brajeva beležka

- uporablja se lahko kot brajev zaslon za računalnik, na primer v kombinaciji z Jaws-om,
- tekst vnašamo in funkcije upravljamo z 8 brajevimi tipkami ali z mini Querti tipkovnico (to dokupimo)
- ima 8 brajevih tipk, 2 navigacijski tipki, 2 kolesci za skroliranje, COM in USB priključke, flas spomin s samostojnim editorjem teksta ipd.
- Teža 688 g.

Cena: do 4000 EUR

2. Dockingstation

- omogoča priklop Brailina, Nokia Communicatorja in računalnika (USB ali COM priključek)
- Lastnosti: 2 serijska priklopa, 1 USB priklop
- Teža 200 g

3. Nokia Communicator 9210i (ali starejši model 9110) je organizator in prenosni telefon v eni napravi

Funkcionalnost Nokia Communicatorja 9210i / 9110:

- Shranjevanje telefonskih števil in naslovov
- Koledar s planerjem in alarmi za dogodke
- MS Office funkcionalnosti z urejevalnikom besedila
- Elektronska pošta vključno s prilogami,
- poln dostop do interneta in SMS sporočil
- Snemanje glasu in še mnogo več,
- ter seveda telefon.

Cena: priporočena prodajna cena na slovenskem trgu za Nokia Communicator 9210i je 235.000 Sit, v okviru Simobilove akcije 80.000 Sit. Poskusili se bomo povezati z drugimi ponudniki storitev mobilne telefonije (Debitel), z namenom doseči ugodno ceno aparata.

Opomba: Lastniki BrailleWave in BrailleStar vrstic lahko večino ponujene funkcionalnosti pridobijo z nakupom telefona/organizatorja Nokia Communicator 9110 / 9210, povezovalnega kabla in programske opreme Talks & Braille.

Cena- Povezovalni kabel: 120 EUR

4. Talks & Braille programska oprema

- je stabilen in prilagodljiv program za branje teksta iz zaslona Nokie communicatorja. Tekst prikazan na zaslonu Nokia Communicator se prenese kot govor in na brajev zaslon (vrstico)

- omogoča upravljanje Nokia communicatorja s pomočjo tipk na Braillinu (Braille Wave, BrailleStar),

- Govorni izhod (Eloquence speech output) omogoča nastavitve hitrosti govora, glasnost in ton. Uporabimo lahko zvočnik vgrajen v Communicatorju ali slušalke.

- Talks menu omogoča: premikanje kurzorja, preklon med vnašanjem teksta v brajevi pisavi in nadzornimi funkcijami Communicatorja, funkcija "vročih tipk" (tipke za hiter dostop do izbranih funkcij), spreminjanje oblike kurzorja in še veliko drugega

Cena: 630 EUR

5. Talks programska oprema

- zadnja možnost kombinacije je Nokia Communicator in programska oprema Talks. V tem primeru nam program bere tekst na zaslonu Communicatorja in ga podaja samo v zvočni obliki / govor,

- ta kombinacija je še zlasti uporabna za slabovidne

Cena za programsko opremo Talks Englisch: 560 EUR.

Cene vključujejo DDV, so okvirne in izračunane na osnovi prvih cen s strani proizvajalca. Odvisne so tudi od naročenih količin. Potrudilise bomo, da ponudimo kvalitetno rešitev po razumni ceni.

Več informacij dobite pri Miški d.o.o.:

Telefon: 01 520-5168

Epošta: danijel@miska.si

<http://www.slepi.miska.si>

[Na kazalo](#)

POROČILO IN IZKUŠNJE: Računalniški tečaj za slepe/slabovidne – Izola 2003
Uredil in Zbral: *Marino Kačič*

1. Najprej poročilo organizatorjev

V času med 2. in 11. majem 2003, sta v Domu oddiha ZDSSS v Izoli potekala tečaja za slepe in slabovidne v obsegu vsak po 20 ur. Organizator Zveza slepih in slabovidnih Slovenije je priskrbelo ustrezno opremo za tečaj.

Pet tečajnikov, ki so obiskovali usposabljanje za slepe je prišlo z zelo različnim predznanjem. Temu primerno so učitelj Ivan Mlačnik, pomočniki Tibor in Matjaž Kuronja ter Bogdan Saksida prilagodili program. Prvi dan so individualno dopolnili manjkajoče znanje in nato nadaljevali po načrtanem programu. Lažje je bilo enajstim tečajnikom, ki je obiskovalo usposabljanje za slabovidne, saj so prišli z enakim predznanjem, kar je omogočilo lažje sledenje načrtanemu programu. Predavatelj Miha Valenčič in pomočnik Bogdan Saksida sta bila z osvojenim znanjem tečajnikov zadovoljna.

pripravil, Bogdan Saksida

2. Sedaj pa še utrinki / misli tečajnikov

"Ta računalniški tečaj je izjemno poučna zadeva. Toda za mojo glavo preveč natrpano za tri dni."

Miran Nimac, 39

"V Izoli se nas je zbralo pet tečajnikov. Naše predznanje je bilo precej različno, toda mislim, da je kljub temu vsak od nas pridobil nekaj novega znanja. Presenečena sem ugotovila, koliko možnosti ti pravzaprav ponuja Jaws. Preproste stvari, a zelo uporabne.

Osvežila sem znanja, ki so mi zaradi neuporabe izpuhtela iz glave. Npr. iskanje po svetovnem spletu Presenečena sem se nasmejala, ko sem ugotovila, da se na neki internetni strani nahaja celo moje ime. Na EISu sem se naučila brkljanja po knjižnici, ki mi bo prav gotovo koristilo. Urejanje tekstov v urejevalniku besedila se mi zdaj zdi dokaj preprosto. Vendar se ne smem preveč uspravati, saj stvari hitro pozabiš, če jih ne uporabljaš.

Drugi dan smo izdelali celo plakat, kar pa mi je povzročalo precej težav, saj je delo vsebovalo tudi izdelavo tabele. Me prav zanima, če bi še znala izdelati kazalo v Wordovem dokumentu. S tem smo se namreč tudi ukvarjali. Uporabna stvar se mi zdi še zaklepanje dokumentov s kodo, če kasneje seveda le-te ne pozabiš.

Pravo odkritje pa se mi je zdela možnost prevajanja internetnih strani ali tekstov.

Iz interneta smo »sneli« poštni imenik, ustvarili bližnjico do njega in se ga učili uporabljati. Zame je to uporabno, saj sem pogosta uporabnica telefonskih informacij.

Res je bilo morda dva dneva premalo za utrjevanje vsega novega, kot vedno pa se bo najbrž tudi sedaj izkazalo, da je največ odvisno od nas samih.

In še nekaj. Nisem si mislila, da me bo računalnik učil tudi potrpežljivosti. Izkazalo se je, da sem marsikdaj prefurjasta, kar pa računalnik ne dopušča."

Metka Pavšič, 34

"Na tečaj sem prišel z velikim strahom, saj še nisem vešč računalnika. Leto dni iskanja in učenja za slepega človeka še ni dovolj. S trdom predavateljev je ta strah izginil. Upam da bom kar nekaj odnesel iz tega tečaja. Upam tudi, da se bom lahko udeležil še kakšnega tečaja!

Predlagam pa, da bi taki tečaji potekali dalj časa saj je za tako kratek čas preveč informacij na kupu in se jih zato težko zapomnim . No, nekaj botrujejo k temu tudi moja leta. Nenazadnje so me na tečaju šaljivo klicali "nono"!"

Karel Žitko, 64

[Na kazalo](#)

ZA VSAKDAN: *Igre za slepe in slabovidne ljudi*
Safet Baltić

V tej številki Rikossa vam bom opisal 3 igre, ki jih izdeluje g. Jim Kitchen. Vse njegove igre so prosto dostopne na spletni strani: <http://www.simcon.net/jkitchen>

1. Mag 1 (avto dirke)

Mag 1 je igra pri kateri vozite dirkalni avtomobil. Igra ima svoj sintetizator govora, zato morate pred igranjem izključiti Jaws. Na začetku igre morate najprej izbrati stezo na kateri boste vozili (izbirate med osmimi možnimi dirkališči). Po izbiri dirkališča morate izbrati še zahtevnostno stopnjo (level). Imate tri možne stopnje in sicer: 1. sam na stezi, 2. še eno vozilo na stezi in 3. več vozil na stezi. Na koncu pa izberete samo še koliko krogov boste vozili (1 do 9). Igra se igra z vsemi 4 smernimi kazalci in z preslednico. Puščica gor in dol se uporablja za pospeševanje in za zmanjševanje hitrosti, puščica levo in desno pa za usmerjanje vozila. Preslednica se uporablja za zaviranje. Ko pridete do ovinka v levo ali desno morate takoj pritiskati puščico v drugo smer, da izpeljete ovinek. Da ste prišli do ovinka boste vedeli po zvoku iz enega od zvočnikov, kajti v ovinku prične iz zvočnikov šumeti. Pri prehitevanju drugih vozil na stezi pa se dogaja naslednje: ko dohitevate vozilo morate dobro poslušati iz katerega zvočnika prihaja zvok motorja, tako da lahko usmerite vozilo ali levo ali desno, da prehitite vozilo. Če ste pri tem prepozni se boste zaleteli v vozilo.

Igra je zelo zanimiva in vam jo priporočam!

2. Pong (namizni tenis za slepe ljudi)

Pong je igra za slepe pri kateri igrate namizni tenis proti računalniku. Igra ima svoj sintetizator govora, zato je potrebno pred začetkom igre izključiti Jaws. Ko poženete igro, morate najprej izbrati težavnostno stopnjo (level). Igra ima štiri stopnje in sicer: 1. začetnik, 2. lahko, 3. težko in 4. ekspert. Po izbiri zahtevnostne stopnje morate izbrati še dolžino igre, ali do 11 točk, ali do 21 točk. Pri igri se uporablja tri tipke in sicer: leva, desna in puščica gor.

Puščica gor se uporablja za serviranje žoge, puščica levo in desno pa za usmerjanje loparja po mizi za tenis. Pri sami igri morate paziti v katero smer potuje žogica. Žogica se lahko dotakne tudi stranic na mizi, kar slišite prek zvočnika. Izredno morate paziti, da ne dobite gol.

Igra je zelo zanimiva in vam jo priporočam!

Za obe igri boste potrebovali:

- Windows 98 ali več.
- Direct x 8.0.
- 64 mb ram.
- Kompatibilno zvočno kartico z direct xom.
- Priporočljivo je imeti tudi stereo slušalke.

3. *Trucker (kamionist)*

Trucker je simulacijska igra pri kateri ste voznik kamiona. Pri tej igri morate imeti obvezno vključen Jaws saj ta igra nima sintetizatorja govora.

Igra poteka tako, da morate najprej izbrati med tremi vrstami tovora, ki ga boste prepeljali iz Los Angelesa v New York. Po izbiri tovora se boste odločili kakšno težo tovora boste peljali, odločali se boste o tem ali kupiti nove ali obnovljene gume in po kateri poti boste peljali. Med samo vožnjo boste morali paziti koliko goriva imate, s kakšno hitrostjo vozite in če ste zaspani ali ne. Približno na vsake tri do štiri ure boste imeli možnost se ustaviti na počivališčih. Počivališče je edino mesto na katerem lahko natočite gorivo in kjer lahko spite. Če boste vozili prehitro vas lahko ustavi policija in pri tem boste izgubljali dragocen čas. Paziti morate tudi na to koliko denarja porabljate med samo vožnjo, kajti ko prispete na cilj vam računalnik izračuna koliko ste zaslužili in od tega odšteje vse stroške, ki ste jih imeli na poti.

Igra je izredno zanimiva in jo priporočam vsem, ki razumete Angleški jezik!

Za igro boste potrebovali:

- Program Jaws for Windows
- Windows 95 ali več
- Zvočno kartico
- 6 mb prostora na trdem disku

Vprašanja mi lahko pišete na epšto: Safet.baltic@quest.arnes.si

[Na kazalo](#)

NOVICE:, Spletna stran za zmenke, Po kom se imenuje mesto Rim, Vozilo na svetlobo, Zvečilni gumi afrodizjak, DDV tudi na internetu, SLO portal za košarkaše
Zbral in uredil, Marino Kačič

Vozilo, ki ga poganja svetloba, veter in Windowsi 95

Če boste na cesti zagledali rumen kombi s štrlečim ventilatorjem na zadnji strani, ki se bo tiho odpeljal mimo vas vedite, da se je mimo peljal Solar Van

(Sončni kombi). Modificirano vozilo je last Petra Perkinsa, ki se je na izviren način odločil izdelati svoj prispevek k čistemu okolju..

Vir: <http://www.racunalske-novice.com/>

Nov žvečilni gumi afrodizjak

Pri Wrigley-ju, največjem proizvajalcu žvečilnih gumijev na svetu, so patentirali novo obliko žvečilnega gumija, ki vsebuje aktivno sestavino dobro prodajanega

zdravila proti impotenci – Viagre.

Vir: <http://novice.svarog.org>

DDV tudi za ".com" podjetja

Evropska unija je v Bruslju sprejela novo direktivo, ki bo začela veljati julija. V njej je zapisano, da bodo morala vsa spletna podjetja vključiti davek

na dodano vrednost (DDV) na vse izdelke, prodane prek spleta.

Vir: <http://www.racunalniske-novice.com/>

Po kom je imenovano mesto Rim

Najdba fragmenta z zapisi grškosicilijanskega poeta Stesichorus, ki je ustvarjal v času ustanovitve Rima, nakazujejo na to, da je bilo mesto Rim poimenovano po trojanski ženski z imenom Roma.

Vir: <http://novice.svarog.org>

Slovenski spletni portal za košarkarje

Vodilni košarkarski medij v Sloveniji, portal www.prostimet.com lahko po novem spremljamo tudi na svojih mobilnih telefonih preko wapa, in sicer na naslovu wap.sportmanija.com/pm. Portal www.prostimet.com še vedno dviguje število obiskovalcev - stran si ogleda v povprečju 700 obiskovalcev dnevno..

Vir: <http://www.racunalniske-novice.com/>

Spletna stran za zmenke, stike in še marsikaj

Če si želiš dobiti partnerja, prijatelja ali samo kontakt lahko pogledaš nas pletno stran za zmenke in kdo ve, mogoče ...?

Vir: <http://www.poljub.net>

[Na kazalo](#)

=====

Oblika, ime in vsebina e-revije RIKOSS so avtorsko zaščiteni. Protizakonito je kopiranje, posredovanje ali kakršna koli drugačna uporaba brez pisnega dovoljenja uredništva. Revijo ste v skladu s 45a. členom Zakona o varstvu potrošnikov prejeli na osnovi vaše prijave na spletnih straneh revije Rikoss ali na osnovi vaše ali prijateljeve elektronske prijave. V primeru, da ste pomotoma dobili e-revijo vas prosimo, da nam sporočite in izbrisali vas bomo iz seznama naročnikov.

Predloge/pripombe, naročila/odjavo, pišite v [Uredništvo](#)
[Tu pa odsrfe Na domačo stran Rikoss](#)

© 2002-2005, Uredništvo Rikoss, [Zveza društev slepih in slabovidnih Slovenije](#)